
XIV. mezinárodní kongres STERIL.CZ – Brno 2018

The XIVth international congress – STERIL.CZ – Brno 2018

Věra Melicherčíková, Jaroslava Zelenková, Bruno Šudřich

Česká společnost pro sterilizaci, z.s. (CSS), člen World Federation for Hospital Sterilisation Sciences, pořádala tradiční akci mezinárodní kongres STERIL.CZ – Brno 2018. Uskutečnil se ve dnech 23.–24. 10. 2018 v Kongresovém centru Brněnských veletrhů a výstav. Záštitu nad akcí měl hejtman Jihomoravského kraje dr. Šimek a ředitel Fakultní nemocnice Brno MUDr. Kraus. Jednalo se tradičně o dvoudenní odborné setkání zdravotnických i jiných pracovníků interesujících se problematikou sterilizátorů, mycích a dezinfekčních automatů, sterilizace zdravotnických prostředků, dezinfekce, sterilizačních obalů, indikátorů sterilizace, prádla, odpadů, legislativy, kontrolou procesů, osobními ochrannými pracovními pomůckami a další související problematikou.

Prezentovány byly všechny na programu uvedené příspěvky (30).

Vybrané přednášky budou publikované na: www.steril.cz:
Nové vademecum sterilizace – občasník České společnosti pro sterilizaci, z.s. (formát PDF)

Oficiálně zahájili kongres předseda České společnosti pro sterilizaci, z.s. RNDr. B. Šudřich, za FN Brno paní Mgr. E. Mičudová a za MZ ČR Ing. Bc. K. Příbylová.

V následující části uvádíme stručné informace o přednesených příspěvcích.

Mičudová E. (FN Brno) v příspěvku nazvaném „**Co vlastně zaměstnanci chtějí?**“ prezentovala výsledky dotazníkové akce zaměřené na spokojenost zaměstnanců FN Brno. Od roku 2009 bylo vyhodnoceno 2841 dotazníků. Pro zaměstnance je k dispozici možnost ubytování, školka s provozem po dobu 24 hodin denně, doprava z okolí Brna a další výhody. Zaměstnanci jsou spokojeni se stabilizací pracovního týmu, dobrého jména nemocnice, mezilidských vztahů, možnosti vzdělání, platových postupů. Stále je ale co zlepšovat ke spokojenosti jak zaměstnanců, tak zaměstnavatele.

Hrubanová M. (TZÚ Brno) v příspěvku nazvaném „**Praktické zkušenosti z mikrobiologických kontrol**

prádelen prádla pro zdravotnictví a zařízení sociální péče“ seznámila účastníky s legislativou týkající se praní prádla ze zdravotnických zařízení. Kromě vyhlášky č. 306/2012 Sb. lze postupovat při hygienicko – epidemiologických kontrolách podle oborové specifikace OS-01, 05, 08, kterou vypracoval Textilní zkušební ústav v Brně. Oborová specifikace obsahuje pokyny pro odběr vzorků a hodnocení výsledků při veřejných zakázkách. Presentace byla bohatě dokumentována názornými obrázky z provedených kontrol.

Trendlová I., Drozdová L. (Nem. Šumperk, Mölnlycke), zástupkyně nemocnice Šumperk sdělila v příspěvku nazvaném **“ Význam rouškování v operativě – historie a současnost ”** zkušenosti s rouškováním v operativě při postupu bariérové techniky s bavlněným materiálem v minulosti ve srovnání s nynějším stavem, kdy se v nemocnici používá jednorázové rouškování. Nový systém dovoluje vybrat si ze široké škály druhů a to i osobního prádla, v různých velikostech a barvách. Systém mají zavedený od roku 2011 na 6 operačních sálech pro různé typy operací.

Pazdziora E., Haluzová K., Sovová D. (ZÚ Ostrava) prezentovali v příspěvku nazvaném **„Validace procesu sterilizace vlhkým teplem s použitím bioindikátorů postupem overkill“** výsledky stanovení sterilizační účinnosti parního sterilizátoru při poloviční expoziční době. Metoda je uvedena v CERTLANE normě 17665 a v ČSN EN 14937. Tento postup se doporučuje používat ve farmaceutické oblasti a při validaci přístrojové techniky. Při sterilizaci zdravotnických prostředků ve zdravotnických zařízeních je nutné sterilizovat při parametrech doporučených výrobcem sterilizátorů a v souladu platnou legislativou.

Krason E. (Steris – USA) zástupce firmy STERIS pro celou Evropu a USA pro zdravotnictví poukázal v příspěvku nazvaném **„Použití BD a dutinových testů Albert Browne“** na historii a současnost ve vývoji a výrobě obalových materiálů, indikátorů a Bowie-Dick testů pro kontrolu účinnosti sterilizačních cyklů jak pro fyzikální, tak chemické procesy sterilizace.

Holba R. (Miele Group) v ilustračním videu představil ve filmu **„Miele mobile CSSD solution for UMCU Utrecht“**, pracovní postupy, kdy po 10 letech provozu byla zastavena práce v centrální sterilizaci nemocnice a pracoviště se během krátké doby přestěhovalo do náhradních 8 mobilních kontejnerových prostor, ve kterých je možné mýt, setovat, sterilizovat zdravotnické prostředky, a nebo i upravovat vodu pro sterilizaci zdravotnických prostředků v nemocnici. Pracoviště centrální sterilizace v nové budově by mělo být otevřeno za 2 roky.

Bártů, J. (Miele Group) informoval o realizacích rekonstrukcí pracovišť s myčkami firmy v nemocnicích v Břeclavi, Brno, Šumperk, FN Olomouc, Nové Město na Moravě, ÚVN Praha, Pelhřimov, Kladno, Beroun, IKEM, Cheb.

Stehlík J. (BMT) o tom, jak pracují servisní technici při práci v různých částech světa informoval v přednášce nazvané **„Servis BMT v zahraničí“**. Kromě jazykové

vybavenosti, kulturních zvyklostí a technického zázemí musí servisní pracovníci řešit mnoho, někdy velmi kuriózních situací. Presentace byla velmi bohatě dokumentována obrázky.

Fangon M. (Afnor – FRA) zástupce firmy v příspěvku nazvaném **„ Sterilizační kontejner – ANO či NE? Jak správně a účinně otestovat integritu sterilizačního kontejneru “** referoval o obalech určených pro opakovanou sterilizaci zdravotnických prostředků, které firmy vyrábí cca od roku 1899. Metody balení zdravotnických prostředků pro opakované použití v kontejnerech popisuje norma EN ISO 11607. Kontejnery při běžném provozu mohou být poškozené (netěsnící víko, přetížení, deformace povrchu, těsnění apod.). Závady nemusí být vždy při vizuálních kontrolách zjištěny. Firma doporučuje nalít do kontejneru na dno asi 5 ml vody, otáčet s ním a sledovat, zda voda uniká a prosakuje na papír. Metoda není vhodná pro všechny typy kontejnerů.

Krbková L. (FN Brno) v příspěvku nazvaném **„ Jakými nemocemi vás může nakazit klíště? A jaké jsou příznaky? “** uvedla přehled klíšťat – původců onemocnění lidí, klinické příznaky, rizika, diagnózu, léčbu a prevenci jimi přenášených infekcí. Zdůraznila hlavně nutnost co nejdříve ve klíště z pokožky odstranit a uvedla, jakým způsobem. Doporučila také používání repelentů a vhodného oblečení při pobytu v přírodě.

Podolská Z. (SZÚ Praha) se v příspěvku nazvaném **„Certifikovaná metodika pro nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče“** zabývala problematikou nakládání s odpady ve zdravotnických zařízeních dle směrnice EP a Rady 2008/98 ES. Certifikovaná metodika byla uveřejněna ministerstvem životního prostředí 15. 12. 2016. Upozornila také na předpisy ADR při silniční přepravě zdravotnických odpadů a odpadů při veterinární péči.

Béressová Y., Vizváryová J. (NÚDCH Bratislava – SVK) v příspěvku **„Monitorovanie prostredia na OCS“** popsaly okolnosti, za kterých monitorují prostředí pro zaměstnance nemocnic podle zařazení do zdravotních rizik. Různé organizace se podílely na měření intenzity osvětlení, stavu mikroklimatu, hluku, prašnosti. Na základě zjištěných výsledků měření jsou přesvědčeny o tom, že předložily dostatečné množství výsledků k tomu, aby se provedla úprava a rekonstrukce pracoviště centrální sterilizace.

Hedlová D. (ÚVN Praha) v příspěvku nazvaném **„20 let STERRAD systému v ÚVN Praha“** krásně obrazově dokumentovaně referovala o svých zkušenostech s plazmovými sterilizátory, které jsou v jejich nemocnici od roku 1998 a proběhlo v nich do současné doby 37 707 sterilizačních cyklů. Na pracovišti probíhají také kurzy pro zaškolení pracovníků, kteří sterilizátory budou obsluhovat.

Gajarský J. (J & J CZ) zástupce firmy v příspěvku nazvaném **„Plazmová sterilizace“** představil nový typ přístroje, který pracuje ve 4 cyklech. Kontrolu účinnosti sterilizačního cyklu lze provést pomocí biologických indikátorů, které po fluorescenčním prosvětlení lze odečítat již po 30 minutách.

Vizváryová J., Béressová Y. (NÚDCH Bratislava OCS – SVK) seznámily se svými zkušenostmi z praxe „**Ako je to s návody k ZP**“. Obecně platí zákon o ochraně spotřebitelů, návod má být ve slovenském jazyce a musí odpovídat národní legislativě. Na příkladech byly uvedeny chyby a nesmysly, které jsou předkládány uživatelům zdravotnických prostředků a pracovníkům centrální sterilizace.

Svobodová I. (Nem. Nové Město n. M.) na ilustračním videu byla prezentována „**Rekonstrukce CS v nemocnici NMnM**“. Pracoviště centrální sterilizace zahájilo svoji práci v roce 1999, v r. 2015 se objevovaly trhliny v podlaze, které znemožňovaly práci. V období květen–srpen r. 2018 se přistoupilo k opravě podlahy. Znamenalo to vystěhování veškeré techniky a nábytku z pracoviště. Vše se povedlo velmi úspěšně ve stanoveném čase a pracoviště již opět zásobuje celou nemocnici sterilními zdravotnickými prostředky.

Zelenková J. (HS hl.m. Praha) referovala o tom, jak jsou v terénu prováděny kontroly pracovníky hygienické služby v oblasti sterilizace a dezinfekce z hlediska legislativy, zákonů, metodických opatření. Účastníky kongresu v příspěvku nazvaném „**Teoretické znalosti a praktické dovednosti v souladu s legislativou?**“ seznámila s některými výsledky kontrol. Upozornila na problémy s EHK, s dutinovými testy, s nestandardními postupy při pracovních činnostech (dezinfekce rukou, nošení šperků a prstenů, odběr biologického materiálu, neoznačené dezinfekční roztoky, vracení krytu na injekční jehly, odstraňování infekčních odpadů, nedodržování návodů k použití, nesprávně prováděné pracovní postupy při dvoustupňové dezinfekci a vyšším stupněm dezinfekce apod. Zdůraznila, že je nutné neustále pracovníky proškoloval, kontrolovat, vzdělávat a vést k odpovědnosti za provedenou práci. Za nedodržení postupů jsou ukládány sankce.

Melicherčíková V. (SZÚ Praha) upozornila v příspěvku nazvaném „**Jak správně ředit dezinfekční roztoky**“ na chyby, které se mohou vyskytnout při ředění dezinfekčních roztoků v mycích a dezinfekčních automatech, při ručním ředění při nepoužívání odměrných nádob a při používání směšovačů, které se montují na vodovodní kohoutky. I tyto činnosti musí provádět zaškolený pracovník a měřicí technika musí být servisována a kontrolována. Předem je nutné seznámit se s návodem k použití od výrobce a používat takové zařízení, které je pro určitou činnost vhodné.

Schwanhaeuser K., Hudcovská J. (LF MU Brno – COL) přednášející v příspěvku nazvaném „**Handwashing compliance vs punctuality**“ prezentoval svérázným způsobem a praktickými ukázkami tak, jak to umí jen on, jak je důležité již na lékařských fakultách tuzemské a zahraniční studenty co nejdříve naučit i základní hygienické návyky v oblasti hygieny rukou.

Havlíček P. (Hartmann) v příspěvku nazvaném „**Je možné zkrátit expoziční dobu pro hygienickou dezinfekci rukou?**“ ukázal na klinických studiích, že aby byla opravdu hygienická dezinfekce rukou prováděná správně, musí se dodržovat kromě času potřebného k účinnosti dezinfekce

také pokrytí rukou dostatečným množstvím přípravku i postup při ošetření rukou tak, jak doporučují výrobci přípravků. Snížení množství přípravků na rukou a zkrácení času vede ke snížení dezinfekční účinnosti.

Loužecká D. (FN Plzeň) se v příspěvku nazvaném „**Rizikové faktory na odděleních CS a BOZP**“ zmínila předpisy, rizikové faktory biologické, fyzikální, chemické a sociální na pracovištích centrální sterilizace, operačních sálech z hlediska prevence pracovních úrazů a kategorizací práce.

Kadlecová P. (FN Brno) referovala o tom, jaký je „**Režim poskytování OOPP na CS FN Brno**“. Pracoviště má 90 pracovníků, kteří zajišťují kromě centrální sterilizace zdravotnických prostředků také provoz centrální úpravny lůžek. Na CS se jedná o nepřetržitý provoz a pracovníci mají dostatek osobních ochranných pracovních pomůcek, protože riziko poškození zdraví nelze nikdy vyloučit. Jsou poskytovány bezplatně. Mají vypracovaný systém řízení kvality dle charakteru vykonávané práce, barevné označení, pracovní oděvy a opatření zaměřená na prevenci pracovních úrazů.

Matejová I. (NÚDCH DORLK Bratislava – SVK) seznámila posluchače s prací na ORL při indikacích dětí k provedení tracheostomie a na obrázcích ukázala „**Zdravotnické pomůcky na léčbu ochorení krku**“, které se na pracovišti používají. Upozornila na rizika, která při výkonu mohou nastat a na nutnou spolupráci s pracovníky centrální sterilizace.

Kubíková J. (NÚSCH Bratislava – SVK) upozornila v příspěvku nazvaném „**Význam spolupráce mezi centrální sterilizací a objednavatelem výkonu sterilizace**“ jak je nutná vzájemná informovanost o tom, jaké přípravky a jakým způsobem lze opakovaně sterilizovat, které jsou k jednorázovému použití a jak se mají správně předsterilizačně připravit tak, aby nedošlo k jejich poškození. Doporučení o správné předsterilizační přípravě a sterilizaci je podle EN ISO 17664 na výrobcích zdravotnických prostředků.

Schwanhaeuser K., Hudcovská J. (LF MU Brno – COL) v příspěvku nazvaném „**Attitudes of medical students vs future medical practice**“ informoval o přijímacích řízeních, celoživotním vzdělávání, prestiži lékařského povolání, finančním ohodnocení, feminizaci, udělování výjimek studentům, nových technikách při opisování, které studenti při zkouškách praktikují. Apeloval na nutnost zachování etiky a estetiky na lékařských fakultách v ČR a v zahraničí.

Jedonová I. (FN Brno) v příspěvku nazvaném „**Instrumentária používaná k operačním výkonům skolióz**“ představila na obrázcích z praxe jak jsou na operačních sálech zdravotnické prostředky používány a na centrálních sterilizacích sterilizovány. Bez vzájemné spolupráce, respektu a vážení si práce zdravotnických týmů různých odborností, by nemohly být prováděny tak náročné operační výkony. Jen málokdy se stane, aby klinický pracovník tak upřímně ocenil práci pracovníků centrální sterilizace. Při jedné operaci je nutné připravit podle seznamů k operaci až 16 velkých kontejnerů s unikátními zdravotnickými prostředky.

Ježková D. (FN Brno) názorně dokumentovala v referátu nazvaném „**Akce „Kulový blesk“**“ jak probíhala v nemocnici za plného provozu totální výměna lůžkového fondu o cca 1000 kusech nemocničních lůžek. Zadání pro pracovníky centrální úpravy lůžek znělo od vedení nemocnice tak, aby se vše stihlo v co nejkratší době a aby nebyl výrazně narušen provoz nemocnice. Vše se zvládlo za 50 dnů a pacienti se kromě čistých a dezinfikovaných lůžkovin dočkali i nových lůžek s hydraulickým ovládáním.

Klikar M. (Medin) – „**CBM kontejnery**“ ve firemním referátu se zaměřil na aktivity firmy při distribuci a servisu kontejnerového systému. Vyzvedl hlavně efektivitu kontejnerového systému v provozu centrálních operačních sálů a centrálních sterilizací a ocenil spolupráci s odpovědnými nemocničními pracovníky.

Šurín S. (Schulke – SVK) – prezentace byla cílena na nové poznatky a produkty firmy, na historické a vývojové trendy v „**Čistenie nástrojov jako fáza predsterilizácie – pena na nástroje**“ apod. Tradiční výrobce je pro nemocniční zařízení spolehlivým dodavatelem.

Suchý J. (Ecolab) v příspěvku nazvaném „**Programové řešení firmy Ecolab**“ zdůraznil, jak v sobě zahrnuje celoplošnou spolupráci v oblasti dezinfekce a dekontaminace a jakou firmu nabízí spolupráci i v oblasti monitoringu těchto procesů. Za pomoci moderních technologií lze nejen monitorovat a tvořit statistiky, ale i budovat preventivní systémy ochrany pacientů i zaměstnanců.

Šudřich B. (CSS) – Zhodnotil na závěr kongresu STERIL.CZ – Brno 2018 jeho přínos pro zdravotnické pracovníky jak v oblasti odborné, tak i v oblasti společenské a nastínil perspektivy dalších vzdělávacích akcí. Poděkoval všem přednášejícím, účastníkům a všem partnerům České společnosti pro sterilizaci, z.s. a pozval je k účasti na výroční **XV. Mezinárodní kongres STERIL.CZ – Brno 2019.**

*MUDr. Věra Melicherčíková, CSc.
NRL pro dezinfekci a sterilizaci
CEM SZÚ, Praha*